

Persbericht, Den Haag 25 oktober 2023

Podcast Het Venlo-incident laat zien hoe fake news wordt ingezet in tijden van oorlog

Vierdelige serie van de KB en NTR wordt op 8 november gelanceerd

Op 8 november lanceren de KB, de nationale bibliotheek van Nederland, en de NTR de 4-delige podcastserie *Het Venlo-incident*. Deze serie van Andere Tijden-regisseur Paul Ruigrok en KB-collectiespecialist Huibert Crijns laat zien hoe de mediaberichtgeving over dit incident in november 1939 flink werd gemanipuleerd. Dusdanig, dat Hitler-Duitsland deze gebeurtenis als excuus gebruikte om Nederland later de oorlog te verklaren. Makers Ruigrok en Crijns: ‘We wilden de podcast maken om te laten zien dat desinformatie, censuur en propaganda sinds jaar en dag behoren tot de standaard-trukendoos in tijden van oorlog.’

Op 9 november 1939 vindt er een geheimzinnig incident plaats in Venlo, pal aan de grens met Duitsland. Twee Britse spionnen worden ontvoerd, een Nederlandse wordt neergeschoten en overlijdt. Uit het krantenarchief van de KB blijkt dat er nog wel melding wordt gemaakt van dit ‘Venlo-incident’, maar dat de regeringspersdienst heeft geprobeerd de berichtgeving erover te censureren. ‘Vervolgens is het lange tijd stil’, zegt KB-collectiespecialist Crijns, ‘waarna we - gevoed door Duitsland - tendentieuze berichten zien opduiken waarin de opgepakte spionnen van een complot tegen Hitler

worden beticht. Het Venlo-incident laat zien dat desinformatie iets is van alle tijden, en vooral in oorlogstijd veelvuldig wordt ingezet.'

Reconstructie en parallellen

In vier afleveringen duiken Ruigrok en Crijns in de gebeurtenissen bij Venlo, het vooroorlogse Haagse inlichtingenmilieu, de achtergronden van de betrokkenen en de parallellen die er met het heden zijn te trekken. Ze bezoeken in München de plek waar op 8 november 1939 een mislukte bomaanslag op Hitler plaatsvond en vinden de neef van de man die daadwerkelijk achter de aanslag zat. Ondertussen komt een keur aan experts voorbij, waaronder emeritus-hoogleraar Bob de Graaff, universitair docent Willemijn Aerdts en de Venlose historicus Marcel Hogenhuis.

Blauwdruk van desinformatie

De podcastreeks past in het thema '[vrijheid van meningsvorming](#)' waarvoor de KB zich graag inzet. Crijns: 'Omdat de KB alles dat ooit in of over Nederland is gepubliceerd probeert te bewaren, is dit bij uitstek een plek waar je onderzoek kunt doen naar verschillen in berichtgeving. Via het KB-platform [Delpher.nl](#) kan dat onderzoek ook digitaal worden gedaan. Om desinformatie te kunnen herkennen, moet je bronnen naast elkaar leggen. Precies dat doen Paul en ik in de podcastserie, en zo laten we een blauwdruk zien van een desinformatiecampagne. Waar propagandistisch Duitsland natuurlijk een ster in was.'

De KB en de NTR lanceren de podcast aan de vooravond van de 84ste verjaardag van het Venlo-incident. De podcast zal op 8 november worden gepresenteerd tijdens het [225ste verjaardagsfeest van de KB nationale bibliotheek](#) in Den Haag en vanaf die datum voor een ieder te beluisteren zijn via [de website van de KB](#) of [nporadio1.nl/podcasts/het-venlo-incident](#).

[Tegel podcast Het Venlo-incident.png](#)

[Paul Ruigrok. Foto KB Beeldstudio Jos Uljee.jpeg](#)

Huibert Crijns. Foto_KB Beeldstudio_Jos Uljee.jpeg

Huibert Crijns en Paul Ruijrok. Foto_KB Beeldstudio_Jos Uljee.jpeg

Huibert Crijns_Paul Ruijrok en researcher Helen Johnson. Foto_KB Beeldstudio_Jos Uljee.jpeg

Beluister de trailer van 'Het Venlo-incident'

www.nporadio1.nl/...

NTR perspagina Het Venlo-incident

pers.ntr.nl/...

KB-webpagina over Het Venlo-incident

www.kb.nl/...

Noot voor de redactie:

De podcast *Het Venlo-incident* is een co-productie van de KB nationale bibliotheek en de NTR. De podcast is vanaf woensdag 8 november 2023 te

beluisteren via de website en app van [NPO Radio 1](#), de gratis [NPO Luister-app](#) en andere podcastplatforms. Voor vragen en interviewverzoeken kunt u contact opnemen met Helen Johnson, persvoorlichter van de KB nationale bibliotheek: helen.johnson@kb.nl, 06-422 688 11.

Over de KB:

De KB is de nationale bibliotheek van Nederland. De KB verzamelt, bewaart en onderzoekt. Samen met onze erfgoedpartners, de openbare bibliotheken en wetenschappelijke instellingen bieden we iedereen de mogelijkheid om te lezen, leren en zich te ontwikkelen. Zo dragen we bij aan een slimmer, vaardiger en creatiever Nederland. www.kb.nl.

KB } 225 jaar